

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان همدان

معاونت آموزشی دانشگاه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

فرم طرح درس پایه

مشخصات درس و مدرس (تکمیل همه ی موارد این بند ضروری می باشد)

- عنوان درس: روش های آموزش بالینی
- نام و نام خانوادگی مسئول درس: عظیم عزیزی
- ایمیل: a.azizi@umsha.ac.ir
- نام و نام خانوادگی مدیر گروه: دکتر سید رضا برزو
- نوع و میزان واحد به تفکیک: * نظری ۱/۵ واحد ۰/۵ واحد عملی
- رشته و مقطع تحصیلی دانشجو: کارشناسی ارشد پرستاری داخلی و جراحی
- زمان درس: نیمسال: اول ۰۳-۱۴۰۲ - سه شنبه ساعت ۱۸-۱۶
- مکان آموزش: دانشکده پرستاری و مامایی
- تعداد دانشجویان: ۱۰ نفر

هدف کلی:

ارتقای دانش و مهارت فراگیران در کسب مهارت‌های تدریس برنامه ریزی آموزشی و طراحی مطلوب و استاندارد آموزش به سطوح مختلف فراگیران اعم از مددجویان و خانواده های آنها کارکنان پرستاری شاغل در بالین و سایر فراگیران شامل دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد و همچنین ارزشیابی نحوه آموزش ارایه شده.

شرح درس

در این درس، روش های آموزش اصول یاددهی و یادگیری و عوامل موثر بر هر یک، مطرح و مورد بحث قرار می گیرد. هر دانشجو برنامه های آموزشی را برای مددجویان کارکنان پرستاری شاغل در بالین و همچنین سایر فراگیران، طبق الگوی تعیین شده، تهیه و علاوه بر ارایه کتبی به صورت عملی اجرا و ارزشیابی می کند.

سرفصل درس:

- ضرورت و جایگاه آموزش و ارتقای سلامت در نظام سلامت و مبانی قانونی و اخلاقی فرایند آموزش
- مروری بر نظریه های یادگیری
- ویژگی های فراگیران نیازهای یادگیری سطح تکاملی
- ویژگی های فراگیران، انگیزش، تبعیت رفتارهای بهداشتی، فراگیران **Litracy** و نقش آن در آموزش بزرگسالان تکنیک ها و استراتژیهای آموزش و یادگیری اهداف، رفتاری حیطه های یادگیری
- روشهای آموزش روشهای سنتی روشهای غیر سنتی انتخاب روش، آموزش ارزشیابی روش آموزش افزایش
- اثر بخشی روشهای آموزشی
- مواد آموزشی انواع اجزای سه گانه مواد، آموزشی روشهای انتخاب مواد آموزشی مناسب
- تکنولوژی در آموزش سلامت
- ارزشیابی در آموزش سلامت بررسی در برابر ارزشیابی مدل‌های ارزشیابی طراحی، ارزشیابی، اجرای ارزشیابی، تفسیر و گزارش نتایج

اهداف اختصاصی:

از فراگیران انتظار می رود در پایان دوره قادر باشند:

- ✚ مفهوم یادگیری را تشریح کند.
- ✚ اصول یادگیری را کاملا درست بنویسد.
- ✚ عوامل موثر بر یادگیری را فهرست نماید.

- ✚ شرایط محیطی مناسب یادگیری را توضیح دهد.
- ✚ کاربرد نظریه های یادگیری در آموزش را دکر کند.
- ✚ خصوصیات آموزش دهنده خوب را شرح دهد.
- ✚ ویژگیهای فراگیر را بیان کند.
- ✚ اصول یادگیری را لیست نماید.
- ✚ اصول آموزش کودکان را با بزرگسالان مقایسه کند.
- ✚ برنامه ریزی آموزشی را تعریف کند.
- ✚ انواع روش های برنامه ریزی آموزشی را شرح دهد.
- ✚ مراحل برنامه ریزی آموزشی را تشریح نماید.
- ✚ یک طرح دوره طراحی نماید.
- ✚ یک طرح آموزش بالینی روزانه را طراحی نماید.
- ✚ اصل انتخاب محتوای آموزشی را شرح دهد.
- ✚ انواع منابع انتخاب محتوا را شرح دهد.
- ✚ نحوه تنظیم محتوای آموزشی را توضیح دهد.
- ✚ مراحل اجرای پانل،کنگره،سمینار را با هم مقایسه نماید.
- ✚ روش های یاد گیری مداوم ومادام العمر را توضیح دهد.
- ✚ انواع رسانه های آموزشی را طبقه بندی نماید.
- ✚ ومحدودیت های رسانه های مختلف را با هم مقایسه نماید.
- ✚ اصول کلی در طراحی رسانه های آموزشی را شرح دهد.
- ✚ اصول کلی استفاده از رسانه ها را بیان نماید.
- ✚ آموزش از راه دور را تعریف نماید.
- ✚ کاربرد های آموزش از راه را شرح دهد.
- ✚ مزایا ومحدودیت های آموزش از راه دور را شرح دهد.
- ✚ ارزشیابی آموزشی را شرح دهد.
- ✚ اصول ارزشیابی آموزشی را مقایسه کند.
- ✚ روشهای مختلف ارزشیابی را توضیح دهد.
- ✚ تفاوت بین ارزشیابی تشخیصی،تکوینی وپایانی را شرح دهد.
- ✚ برای آموزش به بیمار خود فرم ارزشیابی مناسبی بنویسد
- ✚ اصول مدیریت کلاس را بیان کند.

اصول ارتباط در کلاس را شرح دهد.

جلسه	تاریخ	هدف اختصاصی (عنوان درس)	اهداف رفتاری ^۱	حیطه یادگیری ^۲	روش تدریس ^۳	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی ^۴
------	-------	-------------------------	---------------------------	---------------------------	------------------------	----------	------------------	---------------------------

^۱ بمنظور نگارش اهداف رفتاری باید از افعالی استفاده شود که عینی و قابل اندازه گیری باشد. به عنوان مثال در حیطه knowledge از افعالی مانند نام ببرد، توضیح دهد، مقایسه کند، تحلیل کند، برآورد کند و... در حیطه Attitude از افعالی مانند اعتقاد پیدا کند، بتواند متقاعد کند، همکاری نماید، تبلیغ کند و... و در حیطه Psychomotor از افعالی مانند بتواند تقلید کند، انجام دهد و... استفاده می شود.

^۲ با توجه به هدف آموزشی حیطه یادگیری در سطح knowledge, attitude, psychomotor مشخص می شود.
^۳ روش تدریس متناسب با هدف آموزشی مانند سخنرانی، بحث گروهی، ایفای نقش، PBL و... انتخاب شود
^۴ در هر جلسه در صورت وجود ارزشیابی، نحوه انجام آن مشخص شود. مثل پرسش و پاسخ، کوئیز (MCQ یا تشریحی) و...

<p>سوالات کوتاه پاسخ</p>	<p>کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت</p>	<p>۹۰ دقیقه</p>	<p>سخنرانی، پاورپوینت</p>	<p>شناختی</p>	<p>یادگیری را تعریف و مفاهیم مربوط به آن را در چند سطر و با مثال تحلیل نمایند. نظریه های معروف یادگیری را با تاکید بر مفاهیم مطرح شده در هر نظریه با هم مقایسه کنند. انواع یادگیری را با ذکر مثالهایی روشن نام ببرند. ماهیت یادگیری را با صحت ۹۰ درصد شرح دهند. اصول یادگیری را با صحت ۹۰ درصد بیان کنند. عوامل مؤثر در یادگیری در کلاس به بحث گذارد. موانع یادگیری را با شرایط آموزش مجازی مقایسه و بحث نماید</p>	<p>معرفی مقررات آموزشی و آشنایی دانشجویان با یادگیری و مفاهیم مربوط، نظریه های یادگیری</p>	<p>هفته اول</p>	<p>۱</p>
<p>سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای</p>	<p>کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت</p>	<p>۹۰ دقیقه</p>	<p>سخنرانی پاورپوینت Self-Education</p>	<p>شناختی</p>	<p>آموزش و پرورش را با توج به تفاوتهای آن از نظر مفهومی، توضیح دهند مقدمات اجرای یک برنامه آموزشی را بدون مراجعه به کتاب، شرح دهند. مراحل اجرای یک برنامه آموزشی را بر اساس نظریه تابا و... بصورت گروهی در کلاس ارائه دهند. - ارزشهای اخلاقی در اسلام را بیان کند و لزوم خصوصیات اخلاقی مانند تقوی و ایثار، رازداری و</p>	<p>آموزش و پرورش، نظامهای آموزشی و اجرای برنامه آموزشی</p>	<p>هفته دوم</p>	<p>۲</p>

۳	هفته سوم	اهداف، شرایط و منابع آموزش، نیاز سنجی آموزشی	عنوان مبحث: تدوین هدف‌های آموزشی اهداف اختصاصی: در پایان این مبحث فراگیران قادر باشند: ۱- طراحی آموزش به بیمار را با رعایت اصول تدوین اهداف آموزشی انجام دهند ۳- ضرورت تعیین و تنظیم هدفهای آموزشی در آموزش بیمار را در یک سطر شرح دهند ۴- در کلیه مراحل آموزش و یادگیری بیمار به فواید تعیین اهداف توجه داشته باشد ۵- ویژگی‌های یک هدف رفتاری را بنویسند ۲- سطوح مختلف اهداف را نام ببرند ۳- طراحی آموزش به بیمار را با توجه سطوح مختلف یادگیری انجام دهند ۴- با انجام مطالعات اضافی و شرکت در بحث گروهی علاقه خود را به درس نشان دهند	شناختی	سخنرانی پاورپوینت Self-Education	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای
۴	هفته چهارم	رسانه های آموزشی	انواع رسانه های آموزشی را با ذکر نوع و کاربرد آن نام ببرد. موارد استفاده،فواید و نقاط ضعف هریک از رسانه های آموزشی را بر اساس مطالب گفته شده در کلاس، بیان کنند نحوه تهیه حداقل چهار رسانه آموزشی را یاد بگیرد. یک پمفلت آموزشی برای بیماران تهیه نماید. مزایا و معایب هر کدام از رسانه های آموزشی را شرح دهد. رسانه های آموزشی نوین که در آموزش بیماران و خانواده آنها استفاده می شود را شرح دهد.	شناختی	سخنرانی پاورپوینت	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای
۵	هفته پنجم	مدیریت	اصول مدیریت کلاس را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی پاورپوینت	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور	سوالات کوتاه

			Self-Education		<p>عوامل موثر در مدیریت کلاس را توضیح دهد.</p> <p>عوامل موثر بر ایجاد بی نظمی در کلاس را نام ببرد.</p> <p>عوامل مربوط به مدرس در ایجاد بی نظمی در کلاس را شرح دهد.</p> <p>عوامل مربوط به خانواده در ایجاد بی نظمی در کلاس را شرح دهد.</p> <p>عوامل مربوط به دانشجو در ایجاد بی نظمی در کلاس را شرح دهد.</p> <p>عوامل مربوط به موسسه در ایجاد بی نظمی در کلاس را شرح دهد.</p>	کلاس		
۶	جلسه ششم	ارتباط موثر در کلاس	ارتباط را تعریف کند. تدریس را با ارتباط مقایسه نماید. عوامل موثر در ایجاد اختلال در ارتباط را در کلاس شرح دهد. عوامل موثر در برقراری ارتباط آموزشی را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی پاورپوینت Self-Education	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای
۷	جلسه هفتم	انواع روشهای تدریس	انواع روشهای تدریس را بطور کامل و مشخص نام ببرند. روشهای تدریس سنتی را با تاکید بر کاربرد آن توضیح دهند. روشهای تدریس نوین را با بیان نقاط قوت و ضعف در مقام مقایسه، شرح دهند. آزمون و ارزشیابی و سنجش را از نظر زمان اجراء و کاربرد مقایسه کنند. انواع روشهای ارزشیابی را بطور کامل و با مثال های روشن شرح دهند	شناختی	سخنرانی پاورپوینت Self-Education	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای

سوال کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی پاورپوینت Self- Education	شناختی	مراحل آمادگی جهت سخنرانی را شرح دهد. مزایای روش سخنرانی را توضیح دهد. مشکلات آموزش در بالین را توضیح دهد. اهمیت آموزش در بالین را توضیح دهد. موانع آموزش در بالین را بیان نماید. چالش های آموزش بالینی مرتبط با مدرس را بیان نماید. چالش های آموزش بالینی مرتبط با دانشجو را بیان نماید. چالش های آموزشی مربوط به محیط را بیان نماید. انواع راند را توضیح دهد. راند آموزشی را توضیح دهد. اصول آموزش در راند بالینی را توضیح دهد.	روش تدریس سخنرانی، روش آموزش راند بالینی	هفته هشتم ۸	۸
سوال کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت ماکت	۹۰ دقیقه	سخنرانی پاورپوینت	شناختی	مراحل بحث گروهی را شرح دهند. نقش هر یک از اعضا در بحث گروهی را بیان نمایند. نقش باز آموزی پرستاران در محیط بالینی را شرح دهد.	روش تدریس بحث گروهی، نقش باز آموزی،	هفته نهم	۹
سوال کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	۹۰ دقیقه	سخنرانی پاورپوینت Self- Education	شناختی	روش ایفای نقش را تعریف کند؟ مزایای روش ایفای نقش را توضیح دهد؟ مراحل روش ایفای نقش را توضیح دهد؟ یک نمایش برای موقعیت های واقعی بالینی طراحی نماید؟	روش تدریس ایفای نقش، وارونه، پرسش و پاسخ،	هفته دهم	۱۰

					<p>نحوه انجام روش تدریس وارونه را توضیح دهد.</p> <p>روش پرسش و پاسخ را تعریف کند.</p> <p>مراحل آن را توضیح دهد.</p> <p>اصول مهم پرسش و پاسخ را توضیح دهد.</p> <p>اهمیت زمان انتظار در حین سوال پرسیدن را شرح دهد.</p> <p>مزایا و معایب این روش را بداند.</p>			
۱۱	هفته یازدهم	استفاده از روش های آموزش از راه دور	شناختی	سخنرانی پاورپوینت Self-Education	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای	<p>آموزش از راه دور را تعریف کند.</p> <p>اصول آموزش از راه دور را شرح دهد.</p> <p>روش های آموزش از راه دور را توضیح دهد.</p> <p>مزایا و معایب آموزش از راه دور را بیان نماید.</p>
۱۲	هفته دوازدهم	روش های ارزشیابی	شناختی	سخنرانی پاورپوینت Self-Education	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای	<p>انواع روش های ارزشیابی را توضیح دهد.</p> <p>ارزشیابی را تعریف کنید و موارد کاربرد آن را نام ببرید.</p> <p>ویژگی های روش های ارزشیابی و انواع ارزشیابی را توضیح دهد.</p> <p>نحوه ارزشیابی یادگیری بیماران و مددجویان را شرح دهد.</p> <p>مزایا و معایب هر یک از روش های ارزشیابی را شرح دهد.</p>
۱۳	هفته سیزدهم	روش های ارزشیابی	شناختی	سخنرانی پاورپوینت Self-Education	۹۰ دقیقه	کامپیوتر ویدئو پروژکتور وایت برد پاورپوینت	سوالات کوتاه پاسخ، تشریحی، چهار گزینه ای	<p>روش ارزیابی OSCE را توضیح دهد.</p> <p>نحوه انجام آزمون آسکی را شرح دهد.</p> <p>نحوه آماده سازی پورت فولیو (کارپوشه) را توضیح دهد.</p> <p>روش ارزیابی تشریحی را شرح دهد.</p>

					نحوه آنالیز سوالات را شرح دهد.			
۱۴	چهاردهم	هفته	ارائه طراحی آموزشی	گزارش تکالیف مربوط به طراحی آموزشی	عملی			
۱۵	جلسه ۱۵	ارائه طراحی آموزشی	گزارش تکالیف مربوط به طراحی آموزشی	عملی				
۱۶	جلسه ۱۶	ارائه گزارش بازدید	گزارش تکالیف مربوط به طراحی آموزشی	عملی				

- ب عملی (۱۷) ساعت

- رایبه پروژه مربوط به برنامه ریزی و اجرای یک برنامه آموزشی به مددجو و خانواده انتخاب یک نیاز آموزشی تدوین طرح دوره انتخاب یک مدیای مناسب در قالب ،پوستر ،بوکت لیفلت یا محتوای چند رسانه ای و رایبه پکیج آموزشی به استاد رایبه پروژه مربوط به برنامه ریزی و اجرای یک برنامه آموزشی به کارکنان انتخاب یک نیاز آموزشی کارشناسان پرستاری تدوین طرح دوره تهیه اسلاید برگزاری کلاس با هماهنگی با استاد و سوپروایزر آموزشی بیمارستان رایبه پروژه مربوط به برنامه ریزی و اجرای یک برنامه آموزشی به فراگیران دانشجویان کارشناسی یا کارشناسی ارشد
-
- هر دانشجو یک برنامه آموزشی را برای یک بیمار یا خانواده و سایر گروههای جامعه طبق الگوی تدریس شده تهیه و علاوه بر ارائه کتبی بصورت عملی اجرا و ارزشیابی می نماید.
- هر دانشجو یک برنامه آموزشی را برای کارمندان بر اساس الگوی تدریس شده تهیه و علاوه بر ارائه کتبی بصورت عملی اجرا و ارزشیابی می نماید.
- در مورد هریک از موضوعات درس به انتخاب خود یک موضوع را انتخاب کنید و با بازیابی و خلاصه حداقل دو مقاله در مورد موضوع مورد نظر آن را در کلاس درس ارائه نمایید.

- شیوه نمره دهی

نوع ارزشیابی	تاریخ	ابزار ارزشیابی ^۵	میزان امتیاز از کل
مشارکت و حضور فعال در کلاس درس	هر جلسه	حضور به موقع و مشارکت فعال در مباحث کلاسی	۱ نمره
ارایه پروژه	بعد از اتمام	طراحی آموزش به بیمار + تهیه پمفلت آموزشی	۳ نمره
	جلسات تئوری	طراحی آموزش به کارکنان پرستاری	۲ نمره
امتحان پایان ترم		امتحان کتبی (سوالات تستی - تشریحی)	۱۵ نمره
مجموع			۲۰ نمره

منابع درسی:

منابع اصلی:

1. Bastable S. Nurse as Educator: principles of teaching and learning for nursing practice. Massachusetts: Jones and Bartlett publishers; 2013.
2. Arlene Lowenstein, Lynn Foord-May, Jane Romano Teaching Strategies For Health And Health Promotion: Working With Patients, Families And Communities. Jones and Bartlett Publisher. Boston, 2009
3. Dona R. Falvo Effective patient Education A Guide to increased Adherence. Jones and Bartlett Publishers. Boston 2011
4. McCorry L. Mason J. Communication Skills for the healthcare professional. Wolters Kluwer, Philadelphia 2011
5. from Muma R. Lyons BA, eds. Patient Education: A Practical Approach. 2nd ed. Sudbury, MA: Jones and Bartlett Learning: 2012.
6. Redman B. The practice of patient education. 9th ed. St Louis: Mosby's co: 2011.dows

۷- اسدی نوقایی، احمدعلی. فرآیند یادگیری و اصول آموزش به بیمار، انتشارات بشری، ۱۳۷۹ تهران ایران

۸- علایی فاطمه راهنمای آموزش به بیمار و خانواده، انتشارات بشری ۱۳۸۸. تهران. ایران

۹- حسینی محمد اصول یادگیری و روش آموزش به مددجو، انتشارات بشری ۱۳۸۹ تهران ایران

۱۰- زنجانی حبیب الله و همکاران، اصول برنامه ریزی برای آموزش به بیمار. انتشارات بشری. ۱۳۸۴، تهران، ایران

مقررات کلاس:

- دانشجویان عزیز توجه داشته باشند با توجه به گستردگی و تنوع زیاد مطالب و از طرفی کمبود وقت، نقش استاد، راهنمایی و تسهیل یادگیری است نه انتقال تمام و کمال محتوا، لذا آموزش مطلوب مستلزم مطالعه و مشارکت فعال شما می باشد و انتظار می رود:
- به حضور مرتب و منظم همراه با آمادگی در تمام جلسات درس اهمیت دهید.
- غیبت تا سقف سه هفدهم در صورتی که غیر موجه باشد در ارزشیابی دخالت داده می شود.
- در بحث های کلاس و انجام تکالیف در سر موعد توجه داشته باشید.
- به منابع معرفی شده مراجعه و مطالب تکمیلی بحث ها را مطالعه فرمایید.
- تلفن همراه را در تمام مدت کلاس خاموش نگه دارید و از آمد و رفت های غیر ضروری از کلاس جدا بپرهیزید.
- آمدن شما در کلاس درس پس از استاد به معنی غیبت در آن جلسه خواهد بود. لذا جهت حفظ نظم و ترتیب کلاس لطفا پس از استاد وارد کلاس درس نشوید .